

Vestnorsk filmsenter viser til Kultur- og kirkedepartementets høringsbrev av 21.12.2010 og har følgende merknader til og vurderinger av departementets forslag til kriterier for regionale filmsentre.

Vestnorsk filmsenters vurdering

Vestnorsk filmsenter har vurdert den foreslåtte modellen ut fra modellens konsekvenser for størrelsen på det statlige tilskuddet og ut fra modellens generelle ryddighet og ut fra modellens generelle rimelighet:

1) Modellens konsekvenser for de statlige bevilgningene til Vestnorsk filmsenter

Oversikten som er vedlagt høringsbrevet viser at i et scenario med 60 % tilskudd på bakgrunn av vektet folketallsfordeling, ville Vestnorsk filmsenter ha fått kr 4,2 mill i tilskudd fra denne delen av statstilskuddet, gitt den totale rammen for statlige midler til regionale filmsentre for 2011. Kr 4,2 mill utgjør ca 58,3 % av det totale tilskuddet i 2011, altså svært nær 60 %. Dette innebærer at en vektet folketallsfordeling slår tilnærmet nøytralt ut for Vestnorsk filmsenter i forhold til dagens fordeling. Ut fra en vurdering av modellens konsekvenser for de statlige bevilgningene til Vestnorsk filmsenter, virker det derfor rimelig for oss å kunne slutte oss til denne vektingen.

Det er en selvmotsigelse når departementet bruker "lavt folketall" som begrunnelse for at de tre nordnorske fylkene bør få folketallet vektet med 2. Dette innebærer i praksis at departementet ønsker å premiere både fylker med høyt folketall, og fylker med lavt folketall. Det fremstår derimot som rimelig når departementet fremhever "store avstander og lang vei til sentrale strøk" som argumenter for økt vekting av de nordnorske fylkene.

Høringsbrevets vedlagte oversikt viser at Vestnorsk filmsenter, for å få et like høyt tilskudd fra den foreslåtte modellen som bevilgningen på kr 7,2 mill i 2011, måtte ha fått kr 3,0 mill av totalt kr 13,3 mill som i henhold til modellen ville ha blitt fordelt etter kvalitetskriterier. Vi anser at det ikke er urimelig å anta at Vestnorsk filmsenter kunne ha fått en høyere bevilgning etter kvalitetskriterier enn dette beløpet, og at det derfor synes å være gunstig for Vestnorsk filmsenter at kvalitetsvurdering er inkludert i modellen.

2) Modellens generelle ryddighet

Ut fra en vurdering av den foreslåtte modellens generelle ryddighet, slutter Vestnorsk filmsenter seg til en vektet folketallsfordeling som grunnlag for fordeling av en del av de totale statlige tilskuddene til filmsentrene, da dette gir et forutsigbart grunntilskudd.

Det synes imidlertid å være en svakhet ved den foreslåtte modellen at den angitte fordelingen etter kvalitetsvurdering i realiteten omfatter langt mer enn en kvalitetsvurdering. Slik dette fordelingskriteriet er formulert, fremstår det som en kombinasjon av

- objektive kriterier ("bransjens størrelse")
- regionalpolitiske føringer ("behovet for å utvikle sterke miljøer utenfor det sentrale østlandsområdet")
- den enkelte regions resultater på filmområdet

- det enkelte filmsenters planer innenfor ulike satsingsområder

Vestnorsk filmsenter mener at det vil være mer ryddig at fordelingen etter kvalitetsvurdering gjøres etter en vurdering av kvaliteten på arbeidet til det enkelte filmsenter.

Når det gjelder vurdering av bransjens størrelse, er dette en indikator som i prinsippet kan måles etter objektive kriterier, og Vestnorsk filmsenter mener derfor at dette bør gjøres til et eget fordelingskriterium. Filmbransjens størrelse kan måles på ulike måter, men både antall selskaper, total omsetning og antall ansatte i bransjen synes å være relevante indikatorer. Vestnorsk filmsenter foreslår derfor følgende tre faktorer vektet likt.

3) Modellens generelle rimelighet

Vestnorsk filmsenter anser at det er rimelig at vektet folketallsfordeling legges til grunn for fordelingen av en andel av de statlige midlene. Det synes imidlertid å være noe urimelig at hele 60 % av midlene skal fordeles etter dette prinsippet. Det synes å være mer rimelig at bransjestørrelse legges til grunn som et eget fordelingskriterium, da dette gir en indikasjon på behov for tilskuddsmidler til hver enkelt region. Dette kriteriet bør derfor vektet like sterkt som vektet folketallsfordeling og fordeling etter kvalitetsvurdering.

Det er angitt i høringsbrevet at "Norsk filminstitutt skal ha en rolle i beregning av tilskuddet etter kvalitetsvurderinger", og det antas at dette i praksis betyr at Norsk filminstitutt skal gi en anbefaling om fordelingen av denne andelen av statstilskuddet. Vestnorsk filmsenter har ingen innvendinger mot at Norsk filminstitutt ivaretar denne oppgaven, men mener at det bør være Kulturdepartementet som gjør det formelle vedtaket om tildeling, jf behandlingen av statsbudsjettet for 2010, hvor Stortinget forutsatte at midlene til de regionale filmsentrene og filmfondene skulle fordeles fra Kulturdepartementet.

4) Andre forhold

Vestnorsk filmsenter mener at Sogn og Fjordane bør vektet på lik linje som Nord-Norge når det gjelder folketall. Begge fylkene har store avstander og lang vei til sentrale strøk, og har i tillegg enda svakere infrastruktur innenfor filmområdet enn de tre nordnorske fylkene, som har hatt en målrettet satsing på film gjennom tretti år. Møre og Romsdal fylkeskommune gjør spesielt oppmerksom på Vestnorsk Filmsenter sin satsning på unge talenter i sitt samarbeid med film- miljøet ved Høgskulen i Volda. Bl.a. har Vestnorsk filmsenter for å håndtere dette samarbeidet med Møre og Romsdal fylkeskommune opprettet en 50% stilling knyttet tett opp til dette utviklingsmiljøet på filmområdet. For å kunne stimulere nyutdannede filmfolk til nyetableringer på området skal stillingen også ha nær tilknytning til Kulturnæringsshagen i Volda.

Det er en politisk målsetning at det nå skal satses på vekst i filmmiljøene utenfor det sentrale Østlandet. Det er derfor betenkelig at en så stor andel av statens midler til de regionale sentrene vil havne i filmsenteret for Oslofjord-området, med mulig hovedsete på Jar. Dette er svært folkerike områder, og selv med en folketallsvektning på 0,5 vil dette filmsenteret bli det senteret i landet som mottar mest støtte etter folketallsvektning. Også med hensyn til de andre kriteriene, kvalitative og kvantitative, vil dette senteret komme ut langt bedre enn de andre regionene, siden hovedvekten av den veletablerte delen av norsk filmbransje ligger i dette området. Dette kan ikke sies å være i samsvar med regjeringens ambisjoner om sterke regionale filmmiljøer. Det er vanskelig å se for seg at man kan få til noen relativ økning av støtten til, omfanget av, og kvaliteten på filmproduksjonen utenfor det sentrale Østlandsområdet, samtidig som man gir dette nye senteret en så stor andel av de regionale

filmmidlene. Statsstøtte til Viken filmsenter bør derfor vurderes i henhold til målsetningene i Kulturløftet II.

Det er viktig at Kulturdepartementet kvalitetssikrer tall som gjelder bransjens størrelse. En undersøkelse foretatt på Vestlandet i 2009 viste at Brønnøysund-tallene ikke alene ga noen sikre tall for hvem som jobber profesjonelt innenfor bransjen. Antall søknader og prosjekter ved et filmsenter er heller ikke gode kriterier, fordi disse ikke nødvendigvis sier noe om profesjonelt nivå, og fordi de enkelt kan manipuleres ved å oppfordre til intensiv innsending av søknader. Omsetning innenfor kjerneområdene av filmsentrenes virksomhet (fri kunstnerisk film) vil trolig være det minst manipulerbare kriteriet.

På bakgrunn av kompleksiteten i utarbeidelsen av kriterier for fordeling av statlige midler til filmsentrene, anbefaler Vestnorsk filmsenter at kriteriene blir evaluert etter en treårig prøveperiode.

Vestnorsk filmsenter sitt forslag til fordelingsmodell

På bakgrunn av gjennomgangen ovenfor, vil vi foreslå følgende modell for fordeling av statlige tilskudd til regionale filmsentre:

- a) 1/3 fordeles etter den vektete folketallsfordelingen som er foreslått i høringsbrevet
- b) 1/3 fordeles etter bransjestørrelse, etter formelen $T = 1/3S + 1/3O + 1/3A$, der
 - S = regionens andel av det totale antall *selskaper* som arbeider med filmproduksjon i fylker med filmsentre
 - O = regionens andel av den totale *omsetningen* i filmbransjen i fylker med filmsentre
 - A = regionens andel av det totale antall *ansatte* i filmbransjen i fylker med filmsentre
- c) 1/3 fordeles etter en totalvurdering av kvaliteten på arbeidet til det enkelte filmsenter, i forhold til den profesjonelle delen av filmbransjen. Det foreslås at denne andelen fordeles av kulturdepartementet etter anbefaling fra Norsk filminstitutt.

Vektet folketallsfordeling, hvor de tre nordnorske fylkene får folketallet vektet med 2, og fylkene i det sentrale østlandsområdet får folketallet vektet med 0,5	Kvalitetsvurdering, herunder bransjestørrelse, regionalpolitiske avveininger, den enkelte regions resultater på filmområdet og det enkelte filmsenters planer på filmområdet	
Vektet folketallsfordeling, hvor de tre nordnorske fylkene får folketallet vektet med 2, og fylkene i det sentrale østlandsområdet får folketallet vektet med 0,5	Bransjestørrelse, herunder antall selskaper, total omsetning og antall filmarbeidere	Kvalitetsvurdering av det enkelte filmsenters arbeid, i forhold til den profesjonelle delen av filmbransjen

Skjematisk oversikt over henholdsvis kulturdepartementets og byrådetts forslag. Arealet på hver boks angir foreslått andel av det totale statstilskuddet til regionale filmsentre. Grå felt angir at midlene anbefales fordelt av kulturdepartementet, mens hvite felt angir at midlene anbefales fordelt av kulturdepartementet etter anbefaling fra Norsk filminstitutt.

Konklusjon: Vestnorsk filmsenters forslag til merknader til høringsutkastet

1. Vestnorsk filmsenter slutter seg til den vektete folketallsfordelingen som er foreslått i høringsbrevet, bortsett fra at Sogn og Fjordane bør vektes på lik linje som Nord-Norge når det gjelder folketall. Fylket har store avstander og lang vei til sentrale strøk, og har i tillegg enda

svakere infrastruktur innenfor filmområdet enn de tre nordnorske fylkene, som har hatt en målrettet satsing på film gjennom tretti år. Møre og Romsdal fylkeskommune gjør spesielt oppmerksom på Vestnorsk Filmsenter sin satsning på unge talenter i sitt samarbeid med filmmiljøet ved Høgskulen i Volda. Bl.a. har Vestnorsk filmsenter for å håndtere dette samarbeidet med Møre og Romsdal fylkeskommune opprettet en 50% stilling knyttet tett opp til dette utviklingsmiljøet på filmområdet. For å kunne stimulere nyutdannede filmfolk til nyetableringer på området skal stillingen også ha nær tilknytning til Kulturnæringshagen i Volda.

2. Vestnorsk filmsenter mener at det er behov for en sterkere vektlegging av størrelsen på filmbransjen i hver enkelt region, da bransjestørrelse gir en god indikasjon på behovet for tilskuddsmidler.

3. Vestnorsk filmsenter mener det er uheldig at det er en blanding av objektive og subjektive kriterier for de 40 % som skal fordeles etter kvalitetsvurdering. Det vil etter Vestnorsk filmsenters oppfatning være ryddigere med en separering av objektive og subjektive kriterier, slik at bransjestørrelse skilles ut som en egen fordelingsfaktor på lik linje med vektet folketallsfordeling og kvalitetsvurdering. Videre bør kvalitetsvurderingen basere seg på en vurdering av kvaliteten på det enkelte filmsenters arbeid, i forhold til den profesjonelle delen av filmbransjen.

4. Vestnorsk filmsenter foreslår på bakgrunn av punktene ovenfor at de statlige midlene til de regionale filmsentrene fordeles etter følgende modell:

a) 1/3 fordeles etter den vektete folketallsfordelingen som er foreslått i høringsbrevet

b) 1/3 fordeles etter bransjestørrelse, etter formelen $T = 1/3S + 1/3O + 1/3A$, der

- S = regionens andel av det totale antall *selskaper* som arbeider med filmproduksjon i fylker med filmsentre
- O = regionens andel av den totale *omsetningen* i filmbransjen i fylker med filmsentre
- A = regionens andel av det totale antall *ansatte* i filmbransjen i fylker med filmsentre

c) 1/3 fordeles etter en vurdering av kvaliteten på arbeidet til det enkelte filmsenter, i forhold til den profesjonelle delen av filmbransjen. Det foreslås at denne andelen fordeles av kulturdepartementet etter anbefaling fra Norsk filminstitutt.

5. Vestnorsk filmsenter foreslår at kulturdepartementet bevilger tilskudd etter vektet folketallsfordeling og fordelingen etter bransjestørrelse, som begge er objektive størrelser. Videre foreslår Vestnorsk filmsenter at Norsk filminstitutt anbefaler tilskudd etter kvalitetsvurdering, i tråd med høringsbrevet, men at det endelige vedtaket gjøres av Kulturdepartementet.

6. Skjematisk fremstilling av henholdsvis Kulturdepartements og Vestnorsk filmsenters forslag til fordeling av statlige midler til de regionale filmsentrene, der grå felter angir fordeling av Kulturdepartementet, mens hvite felter angir fordeling av Kulturdepartementet etter anbefaling fra Norsk filminstitutt.

Vektet folketallsfordeling, hvor de tre nordnorske fylkene får folketallet vektet med 2, og fylkene i det sentrale østlandsområdet får folketallet vektet med 0,5

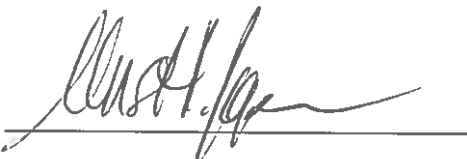
Kvalitetsvurdering, herunder bransjestørrelse, regionalpolitiske avveininger, den enkelte regions resultater på filmområdet og det enkelte filmsenters planer på filmområdet

Vektet folketallsfordeling, hvor de tre nordnorske fylkene får folketallet vektet med 2, og fylkene i det sentrale østlandsområdet får folketallet vektet med 0,5	Bransjestørrelse, herunder antall selskaper, total omsetning og antall filmarbeidere	Kvalitetsvurdering av det enkelte filmsenters arbeid, i forhold til den profesjonelle delen av filmbransjen
---	--	---

7. Det er en politisk målsetning at det nå skal satses på vekst i filmmiljøene utenfor det sentrale Østlandet. Det er derfor betenkelig at en så stor andel av statens midler til de regionale sentrene vil havne i filmsenteret for Oslofjord-området. Vestnorsk filmsenter mener at statstilskudd til Viken filmsenter bør vurderes grundig i henhold til målsetningene i Kulturløftet II.

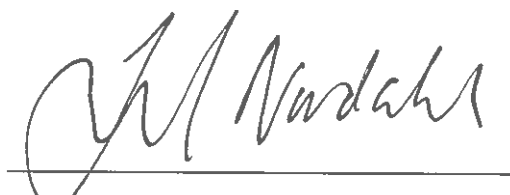
8. På bakgrunn av kompleksiteten i utarbeidelsen av kriterier for fordeling av statlige midler til filmsentrene, anbefaler Vestnorsk filmsenter at kriteriene blir evaluert etter en treårig prøveperiode.

Bergen, 30. mars 2011

Kristian B. Jørgensen

Styreleder

Irmelin Nordahl

Daglig leder